

ВІСНИК ЛИЦЕЮ

Verba volant, scripta manet (слова відлітають, записане залишається)

Видається з травня 2010 року
Травень 2015 року
№ 2 (10)

Завжди палатиме вічною славою й вічним вогнем подвиг, що освячений битвами ратними, і переможним омріяним днем!

Із метою виховання в учнівській молоді патріотизму, формування національної самосвідомості та високих моральних якостей громадянина України, учні та педагогічний колектив ДНЗ «Професійний ліцей м. Українки» завжди підтримують тісний зв'язок з ветеранами Другої світової війни, які боролися з фашизмом. Тому цілком природно, що ми вирішили долучитися до проведення Всеукраїнської історико-краєзнавчої акції «А ми тую славу збережемо», що присвячується 70-й річниці Перемоги над нацизмом у Європі та 70-й річниці завершення Другої світової війни, та має на меті активізацію патріотичного виховання підростаючого покоління на прикладах подвигів старших поколінь у боротьбі з фашизмом і прагненні українського народу до волі і незалежності. У ході другого етапу акції учні ліцею проводили вікторину присвячену 70-й річниці

Перемоги над німецько-фашистськими загарбниками «Війні немає забуття», провели тематичні заходи, на які запрошували ветеранів війни, представників їхніх родин, здійснили краєзнавчі дослідження та зібрали біографії Героя Радянського союзу, кавалерів ордена Слави, ордена Червоної зірки та «За мужність», медалі «За відвагу».

Рани солдат озиваються в серцях

дітей та онуків, дружин та матерів загиблих. Рани війни болять у нас усіх і досі. Є речі, які ніколи не зникають з людської пам'яті, які передаються від покоління до покоління, живуть віки. Ніколи, допоки існує людство, не забудуться мільйони тих, хто віддав своє життя в боротьбі за перемогу над кривавим фашизмом, який прагнув спопелити весь світ.

ВІН ЗАХИЩАВ БАТЬКІВЩИНУ

Зорін Іван Митрофанович – артилерист. Народився в селі Яблунівка Канівського району Черкаської області. До війни викладав математику. У 1939 році вступив до Другого Ленінградського артилерійського училища та був направлений командиром взводу в Чернівецьку область. У 1941 році Іван Зорін став командиром взводу 274-го корпусного артилерійського полку, воював на західній Україні. У березні 1942 року направлений до Сталінградського артилерійського полку РВГК №1104.

Продовження на 2-й сторінці

Учні професійного ліцею в гостях у дружини героя – Лідії Зоріної

БОЙОВІ ШЛЯХИ ОФЦЕРА

Тупицький Василь Семенович – офіцер-артилерист. Василь Семенович народився в селі Вороненці Чорнобаївського району Черкаської області 11 лютого 1919 року. Після закінчення в 1940 році Вищого військового Тульського збройно-артилерійського училища молодий курсант Василь Тупицький призначений в 1941 році начальником артилерійського озброєння стрілкового

полку і в червні 1942 року направлений на Західний фронт. Бойове хрещення отримав під Москвою 1941-1942 роках. Московська епопея відобразилася на ньому двома пораненнями.

Він звільняв Смоленськ, з боями пройшов через Територію Білорусі та Литви. У 1943 році наказом командуючого П-го Прибалтійського фронту призначений начальником артилерійського озброєння 28 Невельської Червонопрапорної стрілкової дивізії.

Син Василя Тупицького на зустрічі з учнями ліцею

Продовження на 2-й сторінці

ВІН ЗАЩИЩАВ БАТЬКІВЩИНУ

Продовження, початок на 1-й ст.

У складі цього полку брав участь у кровопролитних боях за Сталінград, звільняв Білорусь. У мирний час закінчив московську військову академію ім. Дзержинського. Демобілізований у званні полковника ракетних військ. Працював на Трипільській ТЕС начальником відділу цивільної оборони.

Нагороджений Золотою Зіркою Героя Радянського Союзу, орденами Червоного прапора, Вітчизняної війни II ступеня, медаллю «За бойові заслуги».

Він дійшов до рейстагу

Острик Дмитро Степанович – підполковник запасу. Народився в місті Токмак Запорізької області в 1926 році. На початку вересня 1943 року його призвали в армію. Розпочинав службу в складі III-го Українського фронту на військовому аеродромі. В 10 кілометрах від аеродрому була міцно укріплена лінія оборони німців, звідки вівся обстріл із важких видів зброї.

Дмитра Острика з товаришами перекинули в учбовий батальйон. Фронт, тяжкі бої у складі

Волховської 86-ї стрілкової дивізії, в 169 стрілкового полку за Псков та Псковську область.

Далі кулеметника Дмитра Острика доля направляє до 1-го Прибалтійського фронту, де він звільняв Білорусь приєднавшись до 1-го Білоруського фронту.

В червні 1944 року отримав тяжке поранення хребта. Лікувався 3,5 місяці. А далі вже в складі 146 стрілкової дивізії 512 стрілкового полку дійшов до рейстагу та знову отримав поранення. Із армії Дмитро Острик демобілізувався в 1953 році. Навчався в Донецькому медінституті. Працював лікарем, викладачем в медичному училищі, головним лікарем.

Нагороджений орденами Слави, Вітчизняної війни І ст., медалями «За відвагу», що знайшла ветерана через шістьдесят років, та «За мужність».

БОЙОВІ ШЛЯХИ ОФІЦЕРА

Продовження, початок на 1-й ст.

Як кадровий офіцер **Василь Тупицький** відсалютував в честь Перемоги над фашистськими військами. Із серпня 1945 по червень 1946 року продовжив військову службу на Забайкальському фронті в Забайкало-Амурському військовому окрузі. В 1947 році призначений начальником артилерійського озброєння 8 Панфіловської дивізії. В 1949 році у складі радянських військ в Німеччині призначений старшим офіцером відділу

ракетно-артилерійського озброєння III гвардійської механізованої армії. У 1953 році отримав звання старшого офіцера. У 1967 році вийшов в запас, працював на посаді старшого лаборанта з озброєння на військовій кафедрі Львівського політехнічного інституту.

Василь Тупицький нагороджений орденами Великої Вітчизняної війни I та II ступенів, Червоної Зірки, медалями «За бойові заслуги», «За оборону Москви», «За перемогу над Німеччиною», «За перемогу над Японією».

Фронтові дороги

Бугира Йосип Артемович – механік-водій. До війни закінчив курси танкістів. Служив водієм-танкістом у Володимир-Волинському прикордонному загоні.

У перший день війни Йосип Бугира вивіз з поля бою 18 поранених прикордонників. Був танкістом у 87-й стрілковій дивізії. У складі дивізії брав участь у кровопролитних боях під Новоград-Волинськом, Малином,

Анатолій Певадний розповідає про фронтові дороги Йосипа Бугири

Коростинем, Житомир. Під час оборони Києва 87-а дивізія прикривала відхід 37-ї армії і вела жорстокі бої в районі Борисполя і Баришівки.

Механік-водій Йосип Бугира з екіпажем Т-34 в складі 13-ї Гвардійської дивізії – учасник Курсько-Орловської битви. Отримавши тут перемогу, 13-а дивізія брала участь в Сталінградській битві. Коли в одному з боїв загинув командир полку Чернов, його обов'язки взяв на себе Бугира. Фронтові дороги Йосипа Бугири пролягли через Латвію та Литву.

Нагороджений орденами Червоного прапора, Слави, медалями «За оборону Києва», «За оборону Сталінграду», «За перемогу над Німеччиною».

Йосип Бугира в родині

ВІН ОТРИМАВ ОРДЕН «ЗА МУЖНІСТЬ»

Щапов Микола Матвійович – авіамеханік. Він народився в селі Щапово Іркутської області в 1927 році. У 1943 році отримав направлення в Іркутське авіатехнічне училище. Звідти в 1944 році вийшов молодшим авіаспеціалістом. Авіатехнічна справа стала частиною життя солдата, а базові аеродроми, військові гарнізони, штурмова авіація І-го Українського фронту – місцем постійної дислокації до переможного салюту. ІЛ-2 – «літаючі танки» – так їх називали в роки війни, – умілими руками механіка Миколи Щапова ремонтувалися. Супроводжуваний переможними салютами Сибірський полк І-го Українського фронту полишав у 1945 році Чехію, щоб згодом взяти участь у війні з Японією та Північною Кореєю.

Учні ліцею демонструють статтю в місцевій газеті про бойовий шлях Миколи Щапова.

Брав участь у будівництві Трипільської ТЕС та Чорнобильської АЕС.

Нагороджений орденами Вітчизняної війни II ступеня, «За мужність», медалями «За перемогу над Німеччиною», «За перемогу над Японією», «За бойові заслуги».

Командир танка

Піхотенко Федір Матвійович – командир танка Т-34. Народився 14 червня 1925 року в м. Проскурів, в сім'ї кадрового військового. Грізний 1941 застав родину в Житомирі. Коли Федір з матір'ю евакуювалися в Сталінград він шістнадцятирічним юнаком вступив до Сталінградського танкового училища, яке закінчив за скороченою програмою. 17-річний курсант став лейтенантом, командиром танка, учасником звільнення Лівобережної України.

Взяття Букринського та Лютижського плацдармів стало для лейтенанта Федора Піхотенка, коли він чудом залишився в живих, чорним, раничим душу бойовим хрещенням. Він звільняв Київ, не раз побував на краю смерті, підірвався на мінах, втрачав друзів борючись за Фастів, Житомир, Шепетівку. У серпні 1944 року після поранення став втрачати зір.

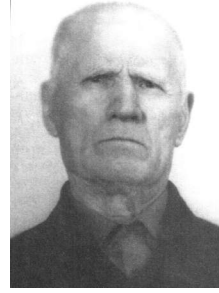
У 1953 році закінчив Київський медінститут. Працював лікарем в Обухівському районі, головним лікарем Григорівської лікарні, викладав військову медицину в Обухівському медичному училищі.

Нагороджений орденами Червоної зірки та Вітчизняної війни II ст.

Фронтвик-водолаз

Демченко Наум Сергійович – фронтвик-водолаз. Народився в селі Халеп'я Обухівського району, Київської області. До війни закінчив чотири класи в сільській школі. До призову в армію працював на Київському шкiр заводі. У 1936 році призваний в армію, в місто Севастополь на Чорноморський флот. Після річного навчання направлений на далекий Схід.

На початку 1941 року Наум Демченко направлений до дивізії

підводного плавання, де навчався водолазній справі. У 1942 році направлений в 1977 гвардійську дивізію 221 гвардійського стрілкового полку. В 1943 році отримав кульове поранення під Орлом. Вилікувавшись повернувся до діючої армії. Після війни працював механізатором в колгоспі с. Халеп'я. Нагороджений медаллю «За відвагу», орденом Вітчизняної війни I ступеня, ювілейними медалями.

1418 днів на війні

Смирнягін Анатолій Дмитрович – артилерист, десантник. Народився в Свердловській області в 1923 році. У 1941 році зарахований добровольцем за комсомольським набором у повітряно-десантні війська. В 1942 році переправлений у тил ворога. У складі 46-ї гвардійської дивізії, що стала частиною 119-го Гвардійського стрілкового полку утримував плацдарм на правому березі Дону, станція Сиротинська, далі зарахований в 45-й артилерійський полк. Під час Курсько-Орловських боїв 45-й артилерійський полк увійшов до складу Білоруського фронту і пройшов з боями через міста Гомель, Гатчину, Брест, Варшаву, Познань. Анатолій Смирнягін дійшов до Берліна. Пробув на війні 1418 днів. Після війни працював кореспондентом.

Нагороджений орденами Вітчизняної війни I ступеня, Червоної зірки, медалями «За оборону Сталінграда», «За звільнення Варшави», «За перемогу над Німеччиною».

Партизанка з України

Іщенко Параска Миколаївна – учасник партизанського руху. Народилась 18 серпня 1920 року в селі Українка. Після закінчення 7-го класу отримала спеціальність зв'язківця-телеграфіста в Київському училищі зв'язку. До війни працювала телеграфісткою на Київському центральному телеграфі.

У 1941 році стала членом підпільної групи в селі Українка, керівниками якої були Василь Крушевський та його сестра Софія. Параска розповіла про зустріч з Крушевським молодому хлопцю-односельцю Миколі Соколу, який організував підпільну групу разом з однодумцями І.Рагуцьким, М.Пшеничним та МБельдієм. Молода дівчина Паша була зв'язківцем. Небезпечними стежками пішки ходила до Києва, отримувала листівки

для розповсюдження і газети з повідомленнями про стан на фронті. Разом з подругами доставляла їх до Кагарлика, Черняхова, Трипілля, Обухова. Переправляла зброю – гвинтівки, патрони до Києва на явочну квартиру. Із серпня 1943-го Параска Миколаївна стала рядовим в партизанському об'єднанні на Чернігівщині.

У Бельських лісах чергувала на постах, ходила в розвідку, приймала вантажі на партизанському аеродромі. 16 січня 1944 року отримала поранення. Після госпітально працювала телеграфісткою

у відділі зв'язку в селі Трипілля. Із 1966 року по 1975-й працювала на будівництві Трипільської ТЕС.

Параска Миколаївна нагороджена медалями «За оборону Києва», «За відвагу».

УЧАСНИК ПАРАДУ ПЕРЕМОГИ 1945 –ГО

Бублик Павло Дмитрович – артилерист, полковник, помічник начальника політвідділу армії. Народився в м. Ізюм Харківської області 28 травня 1917 року. Закінчив школу. Навчався в ФЗУ. Війну 24-річний Павло Бублик зустрів у Таллінні на Головній базі Червонопрапорного Балтійського флоту, куди привела його ще довоєнна служба. Із невеликим загоном він вийшов до своїх біля озера Селігер, про що написав книгу «Від Таллінна до Селігера» в 1971 році. Автор розповідає в ній про бойові дії 31-го окремого стрілкового батальйону Червонопрапорного Балтійського Флоту, що здійснив героїчний прорив в тилу ворожих військ на схід для з'єднання з частинами Червоної Армії. Розпочалися жорстокі, кровопролитні бої. Скувавши стотисячне угруповання противника, радянські воїни – захисники Таллінна, нанесли гітлерівцям відчутні втрати і полегшили стан наших військ на

головному напрямку – в битві за блокадний Ленінград. Війська 2-го Прибалтійського фронту, до складу якого входила 119-а гвардійська стрілкова дивізія, в січні 1944 року зняли блокаду Ленінграду і продовжили вести жорстокі бої, ламаючи хребти лютому фашистському звіру. І знову стрілкова дивізія 10-ї гвардійської армії – на захисті і звільненні Прибалтики. Вцілівши в цьому пекельному горнілі Павло Дмитрович брав участь в історичному параді Перемоги 24 червня 1945 року.

Після війни Павло Бублик закінчив військово-політичну академію та працював заступником начальника 1-го факультету з політчастини Ленінградського училища ракетних військ стратегічного значення. Був переведений в Ростовське вище командно-інженерне ракетне училище.

Нагороджений орденами Богдана Хмельницького 2-го ступеня, Червоної зірки, медалями «За відвагу», «За бойові заслуги», «За Перемогу над Німеччиною».

Душі загиблих героїв

*Вони стоять на варті миру,
Вони – це символ українського народу,
Вони не злякались подій страшного виру,
Вони ціною свого життя, здобули нам свободу!*

*Про них співають пісні,
Ім присвячено тисячі віршів,
Вони перемогли у тій нерівній війні,
Вони прогнали ворогів, немов шурів.*

Не погляд у майбутнє

*У цьому світі так багато перепон,
Які нам потрібно подолати.
Ніхто й ніколи не візьме нас в полон,
І ворогу не вдасться нас здолати.*

*Ми будемо боротися до переможного кінця,
Пройдемо всі дороги до щасливого майбутнього,
Шанувати будемо кожного полеглого юнця,
Який віддав за нас життя,
не злякавшись ворога могутнього.*

*Оці слова, не погляд у майбутнє,
Це те, що є в моєму серці та країні,
Відаю шану тим, хто там за мене воює,
Слава Героям і слава нашій милій Україні!!!*

***

*Серце у формі герба
Стукає у такт мелодії гімну,
В душі вирує щемка журба
За долю усієї України.*

*Загоряються очі споглядаючи символіку,
Під прапором гордо стоїть українець,
Ми любим її – за її ж недоліки...
Цього не зрозуміє жоден чужинець.*

Роман Куриленко, учень професійного ліцею

СИН ПОЛКУ – МИКОЛА СВІТЛИЧНИЙ

Микола Іванович Світличний народився 23 лютого 1926 року в м. Золотоноша Черкаської області. Коли розпочалась Велика Вітчизняна війна Миколі Івановичу було 14 років. Його батько загинув і військові 50-ї фронтової дивізії підібрали хлопчика. Так розпочалося його фронтове життя. Він був зв'язковим. Підносив міни, працював на кухні. Хлопець став сином полку. Брав участь у Сталинградській битві. Далі були Воронежський

Надія Марківна, дружина Миколи Світличного, з учнями ліцею

фронт, Курська битва, де він служив наводником у 267-й артбригаді 742 мінометного полку. Фронт перейменували в 1-й Український, що звільняв Київську та Черкаську області у складі 28 армії. Дійшов до Берліна. Після війни служив Німеччині та Білорусі.

Нагороджений орденами Великої Вітчизняної війни, медалями «За взяття Берліна», «За звільнення Праги», «За перемогу над Німеччиною».

